यस्य, तन्निर्यासस्पर्शेन हि देहे क्षतोत्पत्तेस्थयोस्तथात्वम्). -5 a sort of powder or चूर्ण prescribed as a tonic by चक्रदत्त. -6 'fire-mouthed, sharp-biting, an epithet of a bug. Pt. 1. (-खी) अग्निरिव मुखमग्रं यस्याः; गौरादि-ङीष्] 1 N. of a plant भल्लातक (Mar. बिबवा, भिलावा) and लाङ्गलिका (विषलाङ्गला). -2 N. of the Gāyatrī Mantra (अग्निरेव मुखं मुखत्वेन कल्पितं यस्याः सा, or अग्निरिव मुखं प्रजापतिमुखं उत्पत्तिद्वारं यस्याः, अग्निना समं प्रजापतिमुखजातत्वात्; कदाचिदपि नो विद्वान् गायत्रीमुदके जपेत्। गायत्र्याग्निमुखी यस्मात्तस्मादुत्थाय तां जपेत्॥ गोभिल). -3 a kitchen [पाकशाला अग्निरिव उत्तप्तं मुखं यस्याः सा]. **-मूढ** *a.* [तृ. त.] Ved. made insane or stupefied by lightning or fire. **-यन्त्रम्** A gun अग्नियन्त्रधरैश्चक्रधरैश्च पुरुषैर्वृतः Śivabhārata 12. 17. **-यानम्** An aeroplane. व्योमयानं विमानं स्यात् अग्नियानं तदेव हि। अगस्त्यसंहिता. **-योगः** See पञ्चाग्निसाधन. अग्नियोगवहो ग्रीष्मे विधिदृष्टेन कर्मणा। चीर्त्वा द्वादशवर्षाणि राजा भवति पार्थिवः॥ Mb. 13. 14, 2. 43. **-योजनम्** causing the sacrificial fire to blaze up. **-रक्षणम्** 1 consecrating or preserving the sacred (domestic) fire or अग्निहोत्र. -2 [अग्निः रक्ष्यते अनेन अत्र वा] a Mantra securing for Agni protection from evil spirits &c. -3 the house of an अग्निहोतृ. **-रजः, -रजस्** *m.* [अग्निरिव रज्यते दीप्यते; रञ्ज्-असुन् नलोपः] 1 a scarlet insect by name इन्द्रगोप. -2 (अग्नेः रजः) the might or power of Agni. -3 gold. Mb. 3. 16. 86. 7 **-रहस्यम्** mystery of (worshipping &c.) Agni; N. of the tenth book of Śatapatha Brāhmaṇa. **-राशिः** a heap of fire, burning pile. **-रुहा** [अग्निरिव रोहति रुह्-क] N. of the plant मांसादनी or मांसरोहिणी (तदङ्कुरस्य वह्नितुल्यवर्णतया उत्पन्नत्वात्तथात्वं तस्याः). **-रूप** *a.* [अग्नेरिव रूपं वर्णो यस्य] fire-shaped; of the nature of fire. **-रूपम्** the nature of fire. **-रेतस्** *n.* the seed of Agni; (hence) gold. **-रोहिणी** [अग्निरिव रोहति; रुह्-णिनि] a hard inflammatory swelling in the armpit. **-लोकः** the world of Agni, which is situated below the summit of Meru; in the Purāṇas it is said to be in the अन्तरिक्ष, while in the Kāśī Khaṇḍa it is said to be to the south of इन्द्रपुरी; एतस्या दक्षिणे भागे येयं पूर्दृश्यते शुभा। इमामर्चिष्मतीं पश्य वीतिहोत्रपुरीं शुभाम्॥ **-वधूः** Svāhā, the daughter of Dakṣa and wife of Agni **-वर्चस्** *a.* [अग्नेर्वर्च इव वर्चो यस्य] glowing or bright like fire. (*n.*) the lustre of Agni. (*-m.*) N. of a teacher of the Purāṇas. **-वर्ण** *a.* [अग्नेरिव वर्णो यस्य] of the colour of fire; hot; fiery; सुरां पीत्वा द्विजो मोहादग्निवर्णां सुरां पिबेत् Ms. 11. 90; गोमूत्रमग्निवर्णं वा पिबेदुदकमेव वा 91. (**र्णः**) 1 N. of a prince, son of Sudarśana. -2 N. of a King of the solar race, See R. 19. 1. the colour of fire. (**-र्णा**) a strong liquor. **-वर्धक** *a.* stimulating digestion, tonic. (**-कः**) 1 a tonic. -2 regimen, diet (पथ्याहार). **-वल्लभः** [अग्नेर्वल्लभः सुखेन दाह्यत्वात्] 1 the Śāla tree, Shorea Robusta. -2 the resinous juice of it. **-वासस्** *a.* [अग्निरिव शुद्धं वासो यस्य] having a red (pure like Agni) garment. (*n.*) a pure garment. **-वाह** *a.* [अग्निं वाहयति अनुमापयति वा] 1 smoke. -2 a goat. **-वाहनम** a goat (छाग). **-विद्** *m.* 1 one who knows the mystery about Agni. -2 an अग्निहोत्रिन् q. v. **-विमोचनम्** ceremony of lowering the sacrificial fire. **-विसर्पः** pain from an inflamed tumour, inflammation. **-विहरणम्, -विहारः** 1 taking the sacrificial fire from आग्नीध्र to the उत्तरवेदि. -2 offering oblations to fire; प्रत्यासन्ना °वेला K. 348. **-वीर्यम्** 1 power or might of Agni. -2 gold. **-वेतालः** Name of Vetāla (connected with the story of Vikramāditya). **-वेशः** [अग्नेर्वेश इव] N. of an ancient medical authority (चरक). **-वेश्मन्** *m.* the fourteenth day of the karma-māsa; Sūryaprajñapti. **-वेश्यः** 1 N. of a teacher, Mbh. -2 Name of the 22nd muhūrta; Sūryaprajñapti. धौम्य cf. Mb. 14. 64. 8. **-शरणम्, -शाला-लम्** a fire-sanctuary; °मार्गमादेशय Ś. 5; a house or place for keeping the sacred fire; °रक्षणाय स्थापितोऽहम् V. 3. **-शर्मन्** *a.* [अग्निरिव शृणाति तीव्रकोपत्वात् शॄ-मनिन्] very passionate. (*-m.*) N. of a sage. **-शिख** *a.* [अग्नेरिव अग्निरिव वा शिखा यस्य] fiery, fire-crested; दद्दशु °खैः सायकैः Rām. (**-खः**) 1 a lamp. -2 a rocket, fiery arrow. -3 an arrow in general. -4 safflower plant. -5 saffron. -6 जाङ्गलीवृक्ष. (**-खम्**) 1 saffron. -2 gold. (**-खा**) 1 a flame; शरैरग्निशिखोपमैः Mb. -2 N. of two plants लाङ्गली (Mar. वागचबका or कळलावी) Gloriosa Superba; of other plants (also Mar. कळलावी) Menispermum Cordifolium. **-शुश्रूषा** careful service or worship of fire. **-शेखर** *a.* fire-crested. (**-रः**) N. of the कुसुम्भ, कुङ्कुम and जाङ्गली trees (**-रम्**) gold, **-शौच** *a.* [अग्नेरिव शौचं यस्य] bright as fire; purified by fire K. 252. **-श्री** *a.* [अग्नेरिव श्रीर्यस्य] glowing like fire; lighted by Agni **-ष्टुत्, -ष्टुभ्, -ष्टोम** &c. see °स्तुत्, °स्तुभ् &c. **-ष्ठम्** 1 kitchen; अग्निष्ठेष्वग्निशालासु Rām. 6. 10. 16. -2 a fire-pan. **-संयोगाः** explosives. Kau. A. 2. 3. **-ष्वात्तः** see स्वात्तः **-संस्कारः** 1 consecration of fire. -2 hallowing or consecrating by means of fire; burning on the funeral pile; यथार्हं °रं मालवाय दत्वा Dk. 169; नास्य कार्योऽग्निसंस्कारः Ms. 5. 69, पितरीवाग्निसंस्कारात्परा वव्रतिरे क्रियाः। R. 12. 56. **-सखः; -सहायः** 1 the wind. -2 the wild pigeon (smoke-coloured). -3 smoke. **-सम्भव** *a.* [प. ब.] sprung or produced from fire. (**-वः**) 1 wild safflower. -2 lymph, result of digestion. (**-वम्**) gold. **-साक्षिक** [अग्निः साक्षी यत्र, कप्] *a.* or *adv.* keeping fire for a witness, in the presence of fire; पञ्चबाण° M. 4. 12. °मर्यादो भर्ता हि शरणं स्त्रियाः H. 1. v. 1, R. 11. 48. **-सारम्** [अग्नौ सारं यस्य अत्यन्तानलोत्तापनेपि सारांशादहनात् Tv.] रसाञ्जन, a sort of medical preparation for the eyes. (**-रः -रम्**) power or essence of fire. **-सुतः** Kārttikeya; त्वामद्य निहनिष्यामि क्रौञ्चमग्निसुतो यथा। Mb. 7. 156. 93. **-सूत्रम्** a thread of fire. -2 a girdle of sacrificial grass (मौञ्जीमेखला) put upon a young Brāhmaṇa at the time of investiture. **-सूनुः** (See-सुतः), (सेनानीरग्निभूर्गुहः। Amar.); देव्यङ्कसंविष्टमिवाग्निसूनुम्। Bu. ch. 1. 67. **-स्तम्भः** 1 stopping the burning power of Agni. -2 N. of a Mantra used in this operation. -3 N. of a medicine so used. **-स्तुत्** *m.* (अग्निष्टुत्) [अग्निः स्तूयतेऽत्र; स्तु-आधारे क्विप् षत्वम्] the first day of the Agniṣṭoma sacrifice; N. of a portion of that sacrifice which extends over one day; यजेत वाश्वमेधेन स्वर्जिता गोसवेन वा। अभिजिद्विश्वजिद्भ्यां वा त्रिवृता-